

STOCKHOLM

Sjukvård.

Läkare om akutköerna: Horribelt och ohållbart

Den nya intensivakuten på Nya Karolinska ska endast ta emot patienter med de svåraste och ovanligaste diagnoserna. Nu är det ödsligt på mottagningen – medan övriga akutmottagningar larmar om ett så ansträngt läge att patientsäkerheten är i fara. Men varken landstinget eller sjukhusledningen tycks vilja backa.

– Horribelt och ohållbart, säger Johan Styrud, ordförande i Stockholms läkarförening.

● Måndag eftermiddag på Nya Karolinska Solna. DN har inte tillträde till den nya intensivakuten, men en lång blick in i lokalerna bekräftar att både ryktet och statistiken talar sanning: det är lugnt.

Sedan den 1 maj är akutmottagningen på Karolinska stängd för gående patienter, och de som kommer hit gör det bara med helikopter, i ambulans eller på remiss.

– Det stämmer att det är få patienter. Vi är en brandkår, kan man säga, och måste ha beredskap. Exempelvis för flera samtidiga ambulanslarm, säger Anna Jansson, funktionsområdeschef för intensivakuten på Karolinska.

Hit ska de allra sjukaste, patienter med trauman och med de allra mest sällsynta sjukdomarna, komma. Patienter i behov av ECMO, konstgjord lunga och svårt sjuka hjärt- och cancerpatienter som får sin vård på sjukhuset hamnar också här.

Inför öppnandet på en pressträff i april konstaterade Annika Tibell, biträdande sjukhusdirektör på Karolinska, att 60 procent av patienterna då sökte sig till Nya Karolinska akut. Det vill man ändra på nu.

– Med den nya intensivakuten blir det möjligt för Nya Karolinska att fungera som ett högspecialiserat sjukhus, sa Annika Tibell.

Den nya intensivakuten är en del av en större plan, Framtidens hälso- och sjukvård, och bland annat innebär att stockholmarna ska söka vård på rätt nivå, där primärvården är första instans, och den högspecialiserade intensivakuten är den högsta.

Alla patienter som behöver intensivvård kommer inte in i det högspecialiserade sjukhuset den här vägen, namnet till trots. Exempelvis förs patienter med stora

pågående hjärtinfarkter direkt in till sjukhusets tema hjärta-kärl, och typpatienten som fått en stroke till tema neuro.

Vid DN:s besök har mottagningen 16 patienter. Som en jämförelse väntade sent på måndagseftermiddagen 92 patienter på akuten på Södersjukhuset.

– Här är det ett konstant högt tryck. Så har det varit sedan jul. Det är klart att det är lite surt om vi ser i systemet att man har två patienter i Solna, men inte kan hänvisa patienter dit, säger Clara Strömberg, läkarföreningens ordförande på Södersjukhuset.

På länets akutmottagningar kan man i ett gemensamt system följa alla mottagningars patientflöden. Fredrik Runsköld är sjuksköterska med ledningsansvar vid akutmottagningen vid Danderyds sjukhus.

– Man kan ju förfasas över mycket kring NKS, men det som blivit påtagligt nu när deras nya intensivakut öppnat är att de inte har några patienter, säger han.

Till Danderyds sjukhus och S:t Görans sjukhus började ambulanser att styras om redan innan öppnandet. Nu är söktrycket högre, vilket bekräftas av statistiken.

Runsköld konstaterar att Karolinskas intensivakut bemannas med ungefär lika många läkare, sjuksköterskor och undersköterskor som Danderyds akutmottagning.

– Det bli väldigt intressant att höra hur hälsoekonomerna kan försvara den här fördelningen. Vi går på knäna, medan personal på intensivakuten sitter och rullar tummarna hela natten. En fullt fungerande akutmottagning med full bemanning som inte tar några patienter, det är galet.

Runsköld beskriver att situationen upplevs provocerande för såväl personalen på Danderyd som på Karolinska.

– Jag vet att personalen på intensivakuten också är förbannade över detta, och att flera säger upp sig på grund av detta. Det måste ju vara oerhört otillfredsställande att jobba där, säger han.

I Solna är det så lugnt att anställda börjat säga upp sig. En läkare på den nya intensivakuten, som vill vara anonym, har tagit steget efter 20 år på sjukhuset. Som traumakirurg finns här inte längre några patienter att operera, enligt läkaren.

– Jag kan inte arbeta för jag kan inte bara sitta och vänta på patienter. Man trycker ut patienterna till andra sjukhus och där är det fullt. Personalen sover på akuten på nätterna, säger läkaren.

Den informationen gillas inte av chefen för verksamheten Anna Jansson.

– Det måste jag kontrollera. Att medarbetarna sover på nätterna är inget vi godkänner, säger hon. Hon bekräftar samtidigt att mottagningen har en överkapacitet i personalstyrkan. Men så måste det också vara.

– Nya Karolinska är ett traumasjukhus, och då måste man vara beredd på katastrof. Men vi vet att vi har medarbetare som är frustrerade, och för dem som är vana att arbeta i ett pressat läge är det en stor omställning. Andra uppskattar möjligheten att ge patienterna omvårdnad som inte funnits tidigare.

Den nya mottagningen hade 398 patienter andra veckan, vilket innebär 56 patienter per dygn eller

Fakta. Intensivakuten på Nya Karolinska

Den nya akutmottagningen för vuxna på Karolinska är en intensivakut, som bara tar emot patienter som kommer med ambulans, helikopter eller på remiss. Mottagningen som är landets första i sitt slag, är inriktad på högspecialiserad vård och ska ta emot svårt sjuka patienter, trauman, neuro och hjärta-kärl, och sällsynta sjukdomar liksom även patienter som får sin vård på Karolinska för exempelvis cancer.

Antalet patienter per år minskar från 70 000 till 15 000, som ska fördelas på andra akutsjukhus, närakuter och andra vårdinrättningar.

två-tre patienter i timmen. Det är samtidigt helt enligt landstingets plan, säger Johan Bratt, chefläkare i landstinget. Från den 1 maj ska mottagningen ta emot 15 000 patienter per år, mot tidigare 70 000.

– Nu är man nere på runt 400, och det är den volym det är tänkt att vara, säger Johan Bratt.

Samtidigt är trycket mycket hårt på övriga akutmottagningar. Andra veckan efter att intensivakuten öppnat hade S:t Göran och Sösa nära 2 000 besökare och Danderyd 1 750. För att ta emot patienterna som omfördelas från Solna har Danderyds sjukhus och S:t Göran fått utökade uppdrag. Åtta nya närakuter har också öppnat under våren.

– Vi är väl medvetna om att det är högt tryck i akutsjukvården och att medarbetarna gör ett jättejobb. Både Danderyd och Sösa vittnar om att man samarbetar bra med närakuterna, säger Johan Bratt.

Landstingets stora akutmottagningar – på Sösa, Danderyd och Karolinska Huddinge, och den gamla akutmottagningen i Solna – har alla underkänts av Inspektionen för vård och omsorg, Ivo, som konstaterat att mottagningarna inte klarar lagens krav på att ge god och säker vård, läkemedel och mat när patienter vårdas på akuten. Ett stort problem i hela landstinget är den stora bristen på vårdplatser. De 700 vårdplatser som är stängda – 20 procent av totalen – på grund av resursbrist motsvarar hela Södersjukhuset, konstaterade landstingets revisorer nyligen i en rapport.

I mars gjorde också läkarföreningen på Sösa en anmälan till Ivo och en till arbetsmiljöverket, om bristande arbetsmiljö på den hårt belastade akutmottagningen där de anställda inte kan garantera vare sig patientsäkerhet eller patientsekretess, bland annat på grund av trängsel.

En del av den nya planen för Stockholms sjukvård är att stockholmarna ska söka vård på närakutmottagningarna som ska avlasta aku-

Antal besök på akuter. Vecka 19 – den 7 till 13 maj

